

Væksten skyldes især en betydelig vækst i forbruget af ydelser, som det offentlige er involveret i tilvejebringelsen eller finansieringen af, og hvor der samtidig er en privat betalingsandel. Det gælder f.eks. forbruget af daginstitutionsplasser og forbruget af medicin. Den samlede brugerbetalingsandel vil således stige, når der med uændrede regler er særlig høj vækst i de ydelser, der har en relativ høj betalingsandel.

Væksten afspejler derudover i nogle tilfælde ændringer af opgørelsesmetode. På plejehjemsområdet medførte skattereformen i 1994 således, at ældre får udbetalt deres pension, men samtidig skal betale for de ydelser, som de modtager på plejehjemmet. Den deraf følgende stigning i brugerbetalingsandelen er derfor alene udtryk for denne ændring i betalingsmåde.

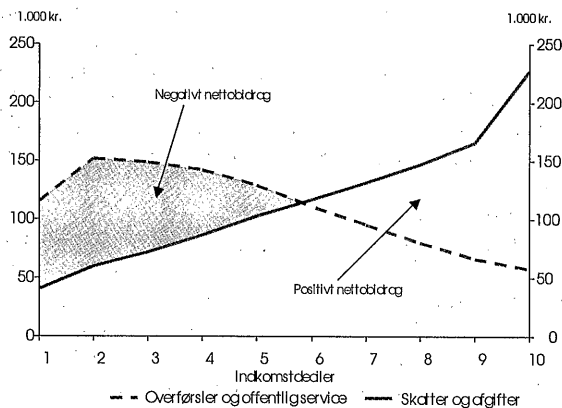
Brugerbetalingen er ikke i sig selv væsentlig for indkomstfordelingen. Brugerbetaling som sådan har ingen betydning for fordelingen af forbrugsmuligheder, idet betalingen modsvarer den ydelse den enkelte får. Det er det samlede forhold mellem offentligt og privat forbrug og dermed omfanget og sammensætningen af beskatningen, som påvirker indkomstfordelingen, jf. afsnit 4 nedenfor.

4. Fordelingshensyn og etiske hensyn

En af velfærdssamfundets centrale opgaver er at skabe tryghed for den enkelte ved at sikre en rimelig fordeling af indkomster og forbrug. Der sker en omfordeling på to grundlæggende måder. Det offentlige opkræver for det første mere i skat fra personer med høje indkomster end fra personer med lave indkomster. Provenuet bruges for det andet til at finansiere offentlige ydelser, som tildeles efter behov, hvilket i praksis indebærer, at lavindkomstgrupper modtager en forholdsmæssig høj andel af disse ydelser.

Omfanget af omfordelingen via det offentlige indtægter og udgifter er vist i figur 4, hvor befolkningen er opdelt efter indkomst i 10 lige store grupper. Personer med de laveste indkomster, som tilhører 1. decil, betaler i gennemsnit ca. 45.000 kr. om året til den offentlige sektor i form af skatter og afgifter, mens de 10 pct. med de højeste indkomster betaler ca. 225.000 kr. Modsat modtager lavindkomstgrupperne væsentligt mere fra den offentlige sektor end højindkomstgrupperne.

Figur 4. Nettobidrag til den offentlige sektor

Kilde: Finansredegørelse 2000.

Kombinationen af skatter og afgifter, som vokser med stigende indkomst, og modtagne ydelser, som falder med stigende indkomst, betyder, at nettobidraget til den offentlige sektor vokser med indkomsten. De 10 pct. med de laveste indkomster modtager således ca. 60.000 kr. mere

om året i tjenester og overførsler, end de betaler, mens de 10 pct. med de største indkomster betaler ca. 165.000 mere, end de modtager, jf. figur 4.

Denne omfordeling har en stor effekt på fordelingen af indkomster og forbrugsmuligheder, jf. tabel 3.